

Jõgeva Vallavolikogu kultuuri- ja spordikomisjoni töö ülevaade 2021–2023

Kultuuri- ja spordikomisjoni tegevusvaldkonnad on kultuuri, spordi, huvitegevuse, valla sümboolika kasutamise, tunnustusavalduste jms küsimused. Komisjonis on kümme liiget. Komisjoni juhib esimees Maiu Veltbach, aseesimees on Imre Mihhailov.

Toimunud on 14 koosolekut, neist kolm väljasõidukoosolekuna: 18. aprillil 2022 kohtuti Betti Alveri muuseumis, 16. mail 2022 Jõgeva raamatukogus ja 21. märtsil 2023 Jõgeva spordihoones.

Komisjoni uuel koosseisul aitasid rolli paremini sisse elada teemakohased ülevaated. Juba esimesel, 27. detsembril 2021 toimunud koosolekul kuulati spordi- ja terviseedendamise nõuniku Kaily Moonese ülevaadet arendustegevustest spordivaldkonnas. Komisjoni esimehe küsimusele, kuidas saaks komisjon kaasa aidata spordivaldkonnas püstitatud eesmärkide saavutamisele, vastas nõunik, et eelkõige üles kerkivate probleemide ja uue info läbiarutamisega. Ka mitmesugused spordivaldkonnaga seotud korrad vajaksid läbivaatamist ja vajaduse korral muutmist.

14. märtsil 2022 andis ülevaate kultuurivaldkonnast kultuuri- ja noorsootöönõunik Eva-Kristi Hein. Komisjoni liikmed said teada, millised asutused ja organisatsioonid Jõgeva vallas kultuurielu edendavad ning millisel viisil nad seda teevad.

18. aprillil 2022 tutvustasid Toomas Muru, Liina Abram, Jaanika Ojakõiv ja Ainar Ojasaar Betti Alveri muuseumi, Torma ja Vaiatu rahvamaja, Palamuse Kultuuri ning Jõgeva Kultuurikeskuse tegevust ja plaane. Toodi välja ka murekohti. Vaiatu rahvamajal vajavad näiteks uuendamist fassaad, kanalisatsioon ja pargi valgustus, Torma rahvamajas on vaja soojustada laepealne, üle värvida maja puitfassaad ja saada elektriliitumine väliürituste paigaks kujundatavale ringtallile. Palamuse rahvamajal laseb katus läbi ja seinad hallitavad. Jõgeva kultuurikeskuse külgfassaadid vajavad uuendamist, sissepääsudel puuduvad varikatused ja seetõttu lagunevad trepid. Et kultuurikeskuse suur saal on hõivatud, arvati, et oleks vaja eraldi kinosaaali. Arutleti ka kultuuriasutuste turunduse üle.

16. mail 2022 andis Jõgeva Raamatukogu direktor Kristi Pukk ülevaate raamatukogu tegevusest. 2020. aasta lõpus Jõgeva valla raamatukogud teatavasti ühendati ja loodi asutus nimega Jõgeva Raamatukogu, mis koosneb üheksast harukogust ja Jõgeva linnaraamatukogust kui peakogust. Direktor selgitas, kuidas ühendasutus toimib, mida tehakse ühiselt ja mida eraldi, milliseid teenuseid peakogus ja harukogudes pakutakse ning millised on murekohad. Ülevaade saadi ka kultuuriministeeriumi eestvedamisel ja rahvusraamatukogu koordineerimisel toimuvast raamatukogude aastast nii Jõgeva valla kui ka kogu Eesti kontekstis.

21. märtsil 2023 toimunud koosolekul tutvustas Jõgeva Spordikeskuse juhataja Hanno Koll Jõgeva põhikooli juurde rajatud uut spordihoonet, tegi ülevaate spordihoone kasutuse korraldusest ning vastas küsimustele.

Komisjon on tutvunud ka oma valdkonna uute tegijatega. 21. märtsil 2023 kohtuti värskelt kultuurinõunikuna tööd alustanud Heli Malmiga, 16. mail 2023 Jõgeva kultuurikeskuse juhatajaka valitud Anti Reinthaliga ja 18. oktoobril SA Kuremaa Elamuskeskus juhatause liikme Triin Värviga. Kõik kolm vastasid ka komisjoni liikmete küsimustele.

Üks komisjoni olulisi tööloike on valla eelarvete ja lisaelarvete projektide läbiarutamine. Süvenenumalt on vaadatud nende kultuuri ja sporti puudutavat osa. Komisjoni hinnangu on saanud ka valla arengukava ning kultuuri- ja spordivaldkonna arengukava aruanded, samuti arengukava 2018–2028 muutmise eelnõu.

Kahe aasta jooksul on komisjoni laualt läbi käinud ka muid kultuuri- ja spordivaldkonnaga seotud otsuste ja määruste eelnõusid. Neid on olnud enam kui kümme. Huvihariduse ja huvitegevuse korda on selle aja jooksul muudetud näiteks kahel korral, neist ühel kaotati varasem nõue, et huvihariduses ja huvitegevuses osalevate õppurite transpordikulude katmist taotledes tuleb bussipiletid või kütusearved n-ö ette esitada (märtsis näiteks perioodi kohta jaanuarist juunini), mis sisuliselt pole võimalik.

Ka spordi toetamise korda on muudetud kahel korral. Esimesel korral muudeti korda selliselt, et sellega ei reguleerita enam valla esindusvõistkonna ja esindusvõistkonnale toetuse määramist. Teisel korral lisati korda kaks uut valla eelarvest makstavat toetuse liiki – treeneri kutsetaseme tõstmise ja sportmängude toetus. Seisukoht võeti ka otsuse eelnõu suhtes, millega vald soovis taotleda riigile kuuluva Kiige kinnisasja võõrandamist vallale. Kuna tegemist on Siimustis asuva Eeva Niinivaara pargiga piirneva kinnistuga, nähti sellel suurt potentsiaali kultuuri- ja terviseedenduse ning sportimisvõimaluste pakkumise seisukohalt.

18. aprillil 2023 menetleti Jõgeva Vallavolikogu otsuse eelnõu „Sihtasutuse Kuremaa Turismi- ja Arenduskeskus nime muutmine ja Sihtasutuse Kuremaa Elamuskeskus põhikirja kinnitamine“ ning Jõgeva Vallavolikogu otsuse eelnõu „Kuremaa Ujula tegevuse lõpetamine“. Komisjoni liikmed said vastused küsimustele, miks ja kuidas on plaanis kaks Kuremaal tegutsevat asutust ühendada, mis saab töötajatest, kas ühendasutuse jaoks on olemas investeeringute kava jne.

Üsna mitmel komisjoni koosolekul käsitleti valla kultuuriasutuste ühendamise teemat. 18. oktoobril 2022 toimus näiteks arutelu valla kultuurijuhtide pöördumise üle. Pöördumine oli suunatud vallavolikogu liikmetele ning kultuuri- ja spordikomisjonile ning käsitles kavandatavat kultuurikorralduse muutmist.

Valla kultuuriasutuste juhid Ainar Ojasaar, Liina Abram ja Ehtel Valk tegid põgusa kokkuvõtte pöördumisest. Nad avaldasid arvamust, et uue ülevallalise asutuse loomiseks ei ole veel õige aeg. Õigemini on protsessi alustatud valest otsast. Räägitakse struktuurist ja sellest, kes missuguseid ülesandeid täitma hakkab, samuti sellest, kust palk tulla võiks, aga mitte sellest, miks need inimesed üldse kultuurikorraldusega tegelema peaksid.

Kultuurijuhid mõnsid, et nad olid küll algusest peale protsessi kaasatud, ent nad läksid lauda teadmise, et arutatakse mitut võimalikku varianti. Esiteks seda, kas üldse on vaja teha reformi kultuurikorralduses. Teiseks, kui on vaja teha, siis millisel moel. Nende jaoks ootamatult jõuti aga juba neljandal kokkusaamisel üheainsa variandini: et luuakse uus, kogu valda hõlmav kultuuriasutus. Kultuurijuhtide arvates ei olnud neli koosolekut piisav ettevalmistus terve valla kultuurikorralduse ümbertegemiseks. Leiti ka, et aruteludesse oli kaasatud liiga vähe inimesi. Ümberkorraldused puudutavad ju palju suuremat hulka inimesi, organisatsioone ja vabähendusi.

Maiu Veltbachi küsimusele, kuidas edasi minna, reageeris Liina Abram arvamusega, et kõigepealt tuleb selgusele jõuda, kas on üldse mingeid muutusi vaja. Asso Nettan kinnitas, et kui muutuste vajadust ei nähtaks, siis poleks juba pool aastat selle nimel töötatud. Reformi eesmärk on tagada kultuuritöö ülevallaline ühtlane tase ja ühtne lähenemine, lahendada palgaküsimused ja funktsioonide jaotused.

Pika arutelu lõpuks jõuti otsusele, et arutelusid valla kultuurikorralduse reformimise üle tuleb jätkata. Esialgne ettepanek oli moodustada eraldi töörühm, mis aitaks asutuse juhtidel, MTÜ-del ja vallavalitsusel kooskõla hoida ja teemat lahenduseni juhtida. Otstarbekam leiti siiski olevat kaasata aruteludesse kõik kultuuri- ja spordikomisjoni liikmed, kel selleks aega ja tahtmist jätkub. Lisaks komisjoni liikmetele peeti vajalikuks laiendada aruteludes osalejate ringi kultuuritöötajate, MTÜ-de esindajate ja miks mitte ka MTÜ Jõgevamaa Kultuurikoda ja Eesti Rahvamajade Ühingu esindajate võrra: kõrvaltvaataja pilgust asjadele võib palju kasu olla.

2. novembril 2022 toimuski kultuurikorralduse muudatusi käsitlev arutelu, millel osalesid kultuuri- ja spordikomisjoni liikmed, vallavalitsuse, Eesti Rahvamajade Ühingu, Kuremaa TAK-i ja MTÜ-de esindajad ning valla kultuuriasutuste juhid. Arutelu kujunes päris pikaks ja sisukaks. Kultuurijuhtide mõtteavaldustest jäi kõlama, et muutustega ei tohiks kiirustada.

Abivallavanem Asso Nettan tõdes, et üks põhjus, miks raha kokku hoida tuleb, on see, et riik annab omavalitsustele järjekindlalt kohustusi üle, aga raha nende täitmiseks ei anna. Ta kinnitas, et kultuurireform on plaanis ära teha kultuurile eraldatavat summat vähendamata, st sama raha tahetakse efektiivsemalt kasutada.

Põgusalt räägiti valla kultuurikorralduse muudatuste hetkeseisust 15. novembril 2022 toimunud komisjoni koosolekul. 21. märtsil 2023 olid komisjoni laual juba kaks eelnõu: Jõgeva Vallavolikogu otsuse eelnõu “Kultuuriasutuste tegevuse ümberkorraldamine” ja Jõgeva Vallavolikogu määruse eelnõu “Jõgeva Valla Kultuuri põhimäärus”. Neid tutvustas abivallavanem Asso Nettan. Komisjon kiitis need heaks ja suunas volikogule.

18. aprillil teavitas Asso Nettan komisjoni liikmeid sellest, et 17. aprillist on Jõgeva kultuurikeskusel uus juhataja Anti Reinthal. Abivallavanem tegi ettepaneku ta komisjoni järgmisele koosolekule kohale kutsuda, et komisjoni liikmed saaksid temaga tutvuda ja kuulata, milline on tema tulevikunägemus. Nagu eelpool öeldud, kohtuski Anti Reinthal komisjoni liikmetega 16. mai 2023 koosolekul. Nüüdseks on valla kultuuriasutused liidetud asutuseks Jõgeva Valla Kultuur ja tegutsevad ühtse juhtimise all.

Mitmel korral käsitleti komisjoni koosolekul ka jalgpallihalli rajamise teemat. Vallavanem Angela Saksing jagas komisjoni 16. augusti 2022 koosolekul infot kavatsuse kohta rajada Jõgeva põhikooli juures asuvale treeningstaadionile riigi toetuse abil jalgpallihall. Ta märkis, et 20. juunil Jõgeva kultuurikeskuses toimunud avalikul koosolekul vastuseisu halli ehitusele polnud, 16. augustil vallavalitsuses toimunud koosolekul aga ilmnes, et Tähe tänava elanikel siiski on vastuväiteid, kuna nad pelgavad võimalikku vibratsiooni ning müra- ja valgusreostust. Ühe maja rahvas muretses ka sellepärast, et nende akendest senini avanenud vaated suurte rajatiste tõttu kinni lähevad. Jalgpallihalli alternatiivse asupaigana pakuti välja treeningstaadioni vastas teisel pool teed asuv kinnistu, mis ei kuulu aga vallale. Vallavanem lubas, et asutakse otsima kõiki pooli rahuldavat lahendust.

27. detsembril 2022 toimunud koosolekul selgitas pearaamatupidaja Kersti Vadi Ain Aru küsimusele vastates, et Jõgevale jalgpallihalli rajamine on endiselt plaanis. 2022. aastal vald küll loobus riigi poolt halli ehitamiseks eraldatud rahast, aga 2023. aasta riigieelarves on see raha meie jaoks jälle olemas.

16. mai 2023 koosolekul küsiti taas jalgpallihalli kohta. Abivallavanem Viktor Svjatõšev vastas, et praegu veel seisukohta võetud pole. Riigi poolt eraldatud raha ei ole veel vastu võetud, aga aega otsustada on 24. maini. Nüüdseks on teema päevakorrast maas ja riigi rahast loobutud – ühest küljest seepärast, et kõiki pooli rahuldavat asukoha lahendust pole, teisest küljest seepärast, et ehitamine nõuaks valla rahakotist liiga suurt „ampsu“.

Mitmesuguseid arutelusid on komisjoni koosolekutel olnud veelgi. Raul Soodla algatas näiteks 27. detsembril 2022 mõttevahetuse valla aasta teo valimise üle. Tema sõnul on see igati vajalik ettevõtmine, aga süsteem ei tööta, sest selleks, et tiitlile kandideerida, pead olema ise aktiivne. Kui jääd lootma, et keegi teine sinu tehtut märkab, siis jäädki valikust välja. Ta avaldas ka arvamust, et konkursil ei peaks osalema sajaprotsendiliselt valla eelarve toel tehtud üritused. Viimast mõtet toetasid ka Maiu Veltbach ja Imre Mihhailov. Maiu Veltbach tegi ettepaneku aasta teo konkursi korraldamise kord läbi vaadata ja teha omapoolsed ettepanekud selle parandamiseks.

